

V Bruselu dne 10.7.2023
COM(2023) 402 final

2023/0237 (COD)

Návrh

**NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,
kterým se mění nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice**

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2023) 269 final} - {SWD(2023) 240 final} - {SWD(2023) 241 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Od roku 1953 plní evropská statistika doprovázející vývoj Evropské unie stále důležitější úlohu při podpoře činností, politik a legislativních aktů EU, od jejich navrhování a provádění až po jejich monitorování a hodnocení.

Stávajícím právním rámcem upravujícím evropskou statistiku je nařízení (ES) č. 223/2009, které bylo přijato Evropským parlamentem a Radou v roce 2009. V roce 2015 bylo revidováno s cílem posílit celkovou správu Evropského statistického systému (ESS), a zejména jeho profesionální nezávislost. Od té doby se tato posílená správa osvědčila jako účinná.

Nedávná finanční, migrační a koronavirová krize, po níž následovala ruská vojenská agrese vůči Ukrajině, však zesílily očekávání a požadavky na včasější a podrobnější evropskou statistiku, která je zapotřebí k tomu, aby EU mohla přijímat informovaná rozhodnutí a zajistit co nejlepší reakci na krize. V nedávné minulosti EU zahájila několik legislativních iniciativ s cílem vytvořit komplexní mechanismy reakce na krize, a to návrhy, jako je mechanismus civilní ochrany, Úřad pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (HERA), mechanismus korekce trhu nebo nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu (SMEI).

ESS zároveň funguje v kontextu hluboké digitální transformace, která spolu se vznikem mnoha digitálních zdrojů údajů vytvořila nové informační potřeby. Tyto zdroje jsou připraveny k využití a mohou pomoci vytvářet evropskou statistiku, která může tyto potřeby uspokojit účinněji, rozsáhleji a včasěji. To může následně zvýšit hospodářský růst, podnítit inovace, podpořit demokratickou odpovědnost a celkový blahobyt společnosti.

V důsledku toho se změnila očekávání uživatelů evropské statistiky a vzrostla poptávka po podrobnějších informacích, které jsou vypracovávány rychleji a častěji a nabízejí důkladnější poznatky na podporu politik EU podložených fakty. Klíčovou součástí tohoto nového prostředí se stala rovněž nová pravidla pro ochranu údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů, jakož i nové parametry ochrany soukromí. Vzhledem k tomu, že současné metody vypracovávání evropské statistiky se omezují na tradiční zdroje údajů (např. zjišťování a administrativní záznamy), je obtížné, ne-li nemožné uspokojit jimi tyto rostoucí požadavky, a to i v případě, že statistickým orgánům byly přiděleny další prostředky.

Obecným cílem tohoto návrhu je proto připravit právní rámec pro evropskou statistiku připravenou na budoucnost a výrazně zlepšit schopnost ESS reagovat na potřeby v oblasti údajů. ESS bude schopna vypracovávat statistiky, které jsou relevantnější, dostupnější a podrobnější. To zlepší účinnost a sníží náklady a zátěž členských států a respondentů. Cílem této iniciativy je rovněž poskytnout mechanismus a nástroje, které ESS umožní rychle, kolektivně a koordinovaně reagovat na naléhavé požadavky na údaje v dobách krize.

Konkrétně se v návrhu usiluje o to, aby statistické orgány mohly plně využívat potenciál digitálních zdrojů údajů a technologií tím, že se umožní jejich opětovné použití pro evropskou statistiku. Návrh pomůže zvýšit účinnost a účelnost ESS tím, že podpoří sdílení údajů a posílí jeho koordinaci; důsledně zachová statistickou důvěrnost a ochranu údajů; aktualizuje úkoly partnerů ESS; nastíní možné role pro využití příležitostí, které nabízí digitální transformace k nákladově efektivnějšímu a méně zatěžujícímu vypracovávání statistik, a upřesní nové funkce, které by statistické orgány mohly plnit v nově vznikajících evropských a vnitrostátních datových ekosystémech, a to při plném dodržení zásady subsidiarity.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Návrh je plně v souladu se stávajícími ustanoveními právních předpisů EU v oblasti statistiky.

- **Soulad s ostatními politikami EU**

Tento návrh je v souladu se stávajícími pravidly pro:

zpracování osobních údajů (včetně obecného nařízení o ochraně osobních údajů, GDPR),

posílené mechanismy pro zvýšení dostupnosti údajů (akt o správě dat),

obecný přístup ke zpřístupňování údajů subjektům veřejného sektoru v situacích mimořádné potřeby, jak je stanoveno v návrhu aktu o datech, který je v současné době projednáván,

ochranu soukromí a důvěrnosti komunikací, jakož i veškerých (osobních i jiných než osobních) údajů uložených v koncových zařízeních a přístupných z těchto zařízení (jedná se o směrnici o soukromí a elektronických komunikacích, která bude nahrazena nařízením o soukromí a elektronických komunikacích, které je v současné době projednáváno Evropským parlamentem a Radou).

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem návrhu je čl. 338 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem opatření k vypracování statistik, jestliže je to nezbytné k provádění činností Unie.

V čl. 338 odst. 2 SFEU se nadto stanoví požadavky na vypracování evropských statistik, když se uvádí, že musí splňovat zásady nestrannosti, spolehlivosti, objektivity, vědecké nezávislosti, hospodárnosti výdajů a důvěrnosti statistických informací, aniž by hospodářským subjektům vznikala nadměrná zátěž.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Uplatní se zásada subsidiarity, jelikož návrh nespadá do výlučné pravomoci EU. To znamená, že EU jedná pouze proto, že je to účinnější než opatření přijatá na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni.

Aby byl ESS schopen vytvářet relevantnější, včasnější a podrobnější evropskou statistiku, jsou zapotřebí právní ustanovení na úrovni EU, která by národním statistickým úřadům (NSÚ) a Komisi (Eurostatu) zpřístupnila nové zdroje údajů, aby mohly sestavovat evropské statistiky udržitelným způsobem.

V současné době, kdy členské státy umožňují opětovné použití údajů soukromých subjektů pro oficiální statistiky, se podmínky a záruky v jednotlivých členských státech liší. Harmonizovaný přístup na úrovni EU by zajistil právní jasnost a spravedlivé zacházení se soukromými držiteli údajů, kteří působí ve více členských státech.

Aby ESS reagoval na krize, měly by být do celkového legislativního rámce upravujícího evropskou statistiku vloženy zvláštní odkazy, které umožní rychlou reakci na úrovni EU a rovněž zajistí, aby statistická reakce byla ve všech členských státech jednotná. Navrhovaný mechanismus reakce by zlepšil účinnost posílením statistické koordinace při respektování pravomocí a povinností vnitrostátních statistických orgánů. Kromě toho jej lze využívat jako doplněk stávajících nástrojů EU pro reakci na krize s cílem zajistit včasné a relevantní statistiky pro věcně podložené rozhodování v rámci těchto nástrojů.

Procesy v rámci ESS je třeba optimalizovat v zájmu snížení zátěže podniků a občanů a zvýšení účinnosti a kvality. Tyto procesy zahrnují opatření pro sběr a sdílení údajů týkající se jevů přítomných ve více než jednom členském státě, jako jsou činnosti nadnárodních společností.

Bez dalších legislativních opatření na úrovni EU budou problémy, které se objevily, pokračovat a mohou se postupně zhoršovat vzhledem k rostoucí míře digitalizace společnosti a změnám v poptávce uživatelů.

EU proto může přijmout navrhaná opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality, jak je popsáno níže.

Cílem této iniciativy je připravit ESS na budoucnost. Bylo posouzeno, že iniciativa je pro tento účel vhodná, neboť její celkové přínosy pro společnost výrazně převyšují celkové náklady, jak dokládá posouzení dopadů. Procesní záruky zajišťují, že ve všech fázích provádění revidovaného nařízení (ES) č. 223/2009 je uplatňována proporcionalita.

Iniciativa je přiměřená, protože se zabývá pouze stávajícími překážkami při sestavování včasější a podrobnější evropské statistiky. Zahrnuje rovněž práci vnitrostátních orgánů a spoléhá na ni a upevňuje silné zapojení příslušných zúčastněných stran v rámci ESS. Upřednostňovaná možnost politiky nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smluv.

- **Volba nástroje**

Vzhledem k tomu, že předmět návrhu je již upraven nařízením, které bude tímto návrhem pozměněno, je nejvhodnějším nástrojem nařízení.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Při přípravě tohoto návrhu byly zúčastněné strany konzultovány různými způsoby. V rámci veřejné konzultace byly shromážděny názory zúčastněných stran na možnosti, jak zajistit, aby byla evropská statistika připravena na budoucnost. Od různých skupin zúčastněných stran byla získána zpětná vazba. Jejich názory jsou podrobně uvedeny v příloze pracovního dokumentu útvarů Komise k posouzení dopadů.

Veřejná konzultace se uskutečnila ve dnech 19. července až 25. října 2022¹. Celkem bylo obdrženo 204 platných odpovědí. Respondenti vyjádřili podporu opatřením na úrovni EU, jejichž cílem je zpřístupnit digitální údaje, které jsou ve vlastnictví soukromého sektoru, pro vypracovávání evropských oficiálních statistik, neboť 83 % respondentů se domnívá, že je to důležité nebo velmi důležité. Celkem 11 % respondentů se domnívalo, že evropské oficiální statistiky dostatečně reagují na vznikající poptávku uživatelů, a to i během mimořádných událostí a krizí, přičemž 72 % se domnívá, že reagují, ale nedostatečně. Pokud jde o účely, pro které by bylo v rámci Evropského statistického systému užitečné zajistit snadnější a systematictější sdílení údajů mezi statistickými orgány, 72 % respondentů považovalo za užitečné snížit zatížení respondentů a umožnit opětovné použití již shromážděných údajů. A konečně 85 % respondentů souhlasilo nebo rozhodně souhlasilo s tím, že statistické úřady

¹ Podrobnosti jsou k dispozici na portálu *Podělte se o svůj názor*.

by měly poskytovat odborné poradenství organizacím ve svém ekosystému v otázkách souvisejících s údaji a jejich zpracováním, jako je kvalita, opětovné použití údajů, duševní vlastnictví, důvěrnost, bezpečnost a metadata

Názory zúčastněných stran byly rovněž shromážděny v „podpůrné studii k posouzení dopadů pro účely přezkumu nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice“, která vycházela z materiálů, jako jsou rozhovory se zúčastněnými stranami provedené od října do listopadu 2022, on-line průzkum (probíhající od 5. října do 7. listopadu 2022) a online seminář se zúčastněnými stranami konaný dne 8. listopadu 2022.

Na základě výše uvedeného lze uvést, že uživatelé a tvůrci evropské statistiky vyjádřili podporu přezkumu nařízení (ES) č. 223/2009 v souladu s tímto návrhem, ačkoli tvůrci statistik (tj. partneři ESS) poukázali na rozpočtové důsledky. Vzhledem k významným přínosům pro společnost, ale s ohledem na to, že údaje soukromého sektoru, které mají být opětovně použity pro evropskou statistiku, mohou být do určité míry osobními údaji, požádala široká veřejnost o přísné záruky důvěrnosti, ačkoli uznala, že ESS již velmi spolehlivé záruky důvěrnosti poskytuje.

Podnikům jakožto držitelům údajů mohou vzniknout náklady, a proto považovaly za nezbytné, aby byly jejich zájmy respektovány. Byly však otevřené použití upřednostňované možnosti za předpokladu, že by bylo možné nalézt spravedlivé řešení otázky nahrazení nákladů. Všichni oceňují možné snížení zátěže podniků a domácností nahrazením statistických zjišťování novými zdroji údajů.

V neposlední řadě ESS již řadu let opakovaně vyzýval k tomu, aby se otázka přístupu k údajům soukromých subjektů pro statistické účely řešila na evropské úrovni. V listopadu 2017 nejprve vydal stanovisko ESS k přístupu k údajům veřejného zájmu, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů², a nedávno stanovisko ESS k budoucímu návrhu aktu o datech³.

• **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh byl podpořen několika dokumenty, studiemi, doporučeními, konferencemi a dalšími odbornými podněty, mezi které patří:

- zpráva skupiny odborníků o usnadnění využívání nových zdrojů údajů pro oficiální statistiky⁴,
- podpůrná studie k posouzení dopadů pro účely přezkumu nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice,
- zasedání na vysoké úrovni uspořádané francouzským předsednictvím v Lyonu ve dnech 7.–8. dubna 2022 na téma „Připravit evropský statistický systém na budoucnost“,
- zasedání předsedů a generálních ředitelů NSÚ ESS v Lucemburku dne 18. května 2022 za účelem dalšího projednání dvou konkrétních témat: udržitelného přístupu k údajům soukromých subjektů a sdílení údajů v rámci ESS pro vypracovávání evropské statistiky.

² European Statistical System position paper on access to privately held data which are of public interest (Stanovisko Evropského statistického systému k přístupu k údajům veřejného zájmu, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů), listopad 2017.

³ European Statistical System (ESS) position paper on the future Data Act (Stanovisko Evropského statistického systému k budoucímu aktu o datech), červen 2021.

⁴ Final expert group report on Empowering society by reusing privately held data for official statistics – A European approach (Závěrečná zpráva skupiny odborníků o posílení postavení společnosti prostřednictvím opětovného využití soukromých údajů pro oficiální statistiky – evropský přístup), vydání z roku 2022.

• **Posouzení dopadů**

K návrhu je připojeno posouzení dopadů, které bylo předloženo Výboru pro kontrolu regulace Evropské komise ve dnech 14. prosince 2022 a 6. března 2023. Dne 27. března 2023 vydal Výbor pro kontrolu regulace kladné stanovisko s výhradami. Kromě dynamického základního scénáře (možnost č. 0), který zohledňuje širší evropskou strategii pro data a nevyžaduje revizi nařízení (ES) č. 223/2009, byly posouzeny další dvě legislativní možnosti: možnost č. 1, která zavádí legislativní opatření nízké intenzity, a možnost č. 2, která zavádí důkladnější legislativní opatření a ukládá povinnosti držitelům údajů a vnitrostátním statistickým orgánům členských států. Pro každou možnost politiky bylo vymezeno několik konkrétních politických opatření.

Ze srovnávacího posouzení tří možností politiky vyplynulo, že základní scénář (možnost č. 0) přináší nejméně žádoucí výsledek, pokud jde o účinnost, účelnost a soudržnost, možnost politiky (možnost č. 1) je nejvhodnější a možnost politiky (možnost č. 2) je vhodná částečně. To platí pro každý ze specifických cílů. Možnost politiky č. 1 je méně efektivní, ale účinnější a soudržnější než možnost politiky č. 2. Navíc je proveditelnější a podporují ji zúčastněné strany. To jasně ukazuje, že jako upřednostňovanou možnost je vhodné zvolit možnost politiky č. 1.

Upřednostňovaná možnost zahrnuje opatření, která:

- i) zajišťují udržitelné a spravedlivé využívání digitálních zdrojů údajů pro evropskou statistiku tím, že zavádí mechanismus, na jehož základě lze po soukromých držitelích údajů vyžadovat, aby pro účely vývoje a vypracování uvedené statistiky povinně umožnili opětovné použití údajů, které vlastní;
- ii) umožňují zahájení statistických akcí prováděných přímo na úrovni EU, které reagují na krize a mimořádné okolnosti;
- iii) vyžadují sdílení údajů mezi partnery ESS pro statistické účely, je-li to relevantní a odůvodněné;
- iv) umožňují Komisi (Eurostatu) sdílet údaje s NSÚ prostřednictvím zabezpečené infrastruktury a
- v) umožňují NSÚ převzít správu údajů v jejich datových ekosystémech, a tím zlepšit interoperabilitu a standardizaci údajů.

• **Základní práva**

Posouzení dopadů nezjistilo žádné potenciální přímé dopady na základní práva. Jediným základním právem, které by mohlo být nepřímo ohroženo, je ochrana údajů, a to při prosazování sdílení údajů a posilování koordinace v rámci ESS. K tomuto posílenému sdílení údajů však bude docházet při přísném zachování statistické důvěrnosti a ochrany údajů. Veškeré zpracování osobních údajů v souladu s tímto nařízením bude v souladu se všemi podmínkami a pravidly stanovenými právními předpisy o ochraně údajů, jako je nařízení (EU) 2016/679⁵ a nařízení (EU) 2018/1725⁶.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a mechanismy monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Očekává se, že Evropský parlament a Rada přijmou navrhované nařízení v roce 2024 a Komise brzy nato přijme prováděcí opatření. Nařízení bude přímo použitelné ve všech členských státech EU, aniž by byl zapotřebí prováděcí plán.

V souladu s posouzením dopadů bude provádění přijatého nařízení pravidelně monitorováno a vyhodnocováno. Posouzení dopadů obsahuje rovněž mechanismy pro monitorování, včetně návrhů ukazatelů, které se mají použít.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Zavedení nových klíčových definic nebo úprava stávajících definic (návrh na změnu článku 3)

Navrhuje se zavést novou definici „statistiky s více zdroji“, která by odrazila skutečnost, že evropské statistiky lze sestavovat z kombinace různých zdrojů údajů. To umožní statistickým orgánům hledat nejvhodnější a nákladově nejefektivnější kombinaci primárních zdrojů údajů pro vývoj a vypracovávání různých evropských oficiálních statistik.

S cílem lépe zohlednit realitu digitálního věku, v níž ESS funguje, se rovněž navrhuje zavést nové definice, jako jsou „údaje“, „metadata“, „držitelé údajů“, „sdílení údajů“ a „zdroj údajů“. Stávající definice „statistických účelů“ je rovněž třeba upravit tak, aby mezi ně výslovně patřily výzkumné činnosti vykonávané statistickými orgány nebo stanovení opory výběru.

Zvýšení schopnosti ESS rychle, kolektivně a koordinovaně reagovat na naléhavé požadavky na údaje v dobách krize (návrh nového článku 16a)

Obecně se zvyšuje poptávka po podrobnějších a včasnějších oficiálních statistikách poskytovaných téměř v reálném čase, ale schopnost takové požadavky splnit je obzvláště důležitá v dobách krize, jak tomu bylo v poslední době během pandemie COVID-19 a energetické krize vyvolané ruskou vojenskou agresí vůči Ukrajině. V rámci obvyklého plánovacího cyklu trvá vznik nové statistiky obvykle několik let, ale pokud je poptávka naléhavá a důležitá, je zapotřebí zrychleného řešení s vhodnými zárukami pro všechny partnery a zárukami kvality a harmonizace výsledných statistických informací. ESS musí být schopen rychlejší odezvy nebo proaktivních inovací, aby mohla evropská statistika reagovat na takové výjimečné a neplánované politické požadavky, které nelze splnit v rámci provádění sedmiletého programového harmonogramu evropského statistického programu. Není proto dostatečné to, že má Komise možnost přijmout konkrétní opatření k provádění evropského statistického programu v souladu s čl. 14 odst. 2 nařízení (ES) č. 223/2009.

Navrhuje se proto nové ustanovení, které stanoví možné statistické akce na evropské úrovni s cílem uspokojit naléhavé informační potřeby vzniklé v době krize a navazující na nouzové mechanismy aktivované v souladu s postupy stanovenými právem Unie.

V takových situacích by Komise (Eurostat) měla v úzké spolupráci s výborem pro ESS přezkoumat přechodné statistické akce, které mají být zahájeny a prováděny na evropské úrovni. Tato posílená schopnost okamžité reakce v rámci ESS by byla pro politické zúčastněné strany a tvůrce politik přínosná v tom, že by umožňovala dostatečně včasné

získávání statistických výstupů a poznatků, které by byly srovnatelné napříč všemi členskými státy EU.

Uvedené statistické akce mohou zahrnovat vypracovávání statistik z nových přechodných sběrů údajů nebo poskytování dalších poznatků založených na stávajících údajích. Tato opatření mohou rovněž zahrnovat vývoj nových metodik a dalších koordinovaných opatření zaměřených na zajištění kontinuity, konzistentnosti a srovnatelnosti evropských statistik poskytovaných v dobách krize.

Při zjišťování, zda je zapotřebí opatření v oblasti statistiky, musí Komise (Eurostat) včas a transparentně informovat a konzultovat výbor pro ESS. NSÚ se mohou rozhodnout, zda se ke statistickým akcím připojí a zda se jich zúčastní. Komisi by rovněž měla být svěřena pravomoc přijímat prováděcí akty, které pro uvedené statistické akce stanoví příslušné lhůty, četnost a požadavky na kvalitu.

Kromě toho je lze využívat souběžně se stávajícími nástroji EU pro reakci na krize s cílem zajistit včasné a relevantní statistiky pro věcně podložené rozhodování v rámci těchto nástrojů.

Posílení včasného přístupu k administrativním údajům pro evropskou statistiku (návrh na změnu článku 17a)

Navrhuje se posílit požadavek, aby místní veřejné subjekty odpovědné za zdroje administrativních údajů, které mají význam pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky, umožnily NSÚ a jiným vnitrostátním orgánům⁷ bezplatný přístup k administrativním údajům, jejich opětovné použití a integraci, a to dostatečně včas a s dostatečnou četností, aby bylo možné vypracovávat a předkládat Komisi (Eurostatu) statistiky ve lhůtách stanovených v právních předpisech v oblasti statistiky a v souladu s tamtéž stanovenými požadavky na kvalitu.

Kromě toho je upřesněno a vyjasněno, že Komise (Eurostat) má na požádání možnost včasně přistupovat k příslušným údajům a metadatům z databází a systémů interoperability spravovaných institucemi a jinými subjekty Unie a opětovně je používat, je-li to nezbytné pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky. Za tímto účelem Komise (Eurostat) spolupracuje s příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie na upřesnění požadovaných individuálně přizpůsobených údajů a metadat, provozních podmínek opětovného použití údajů a nezbytných fyzických a logických záruk.

Zajištění udržitelného přístupu k údajům, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů a vznikají jako vedlejší produkt digitálních služeb a internetu věcí, pro účely evropské statistiky (návrh nových článků 17b, 17c, 17d a 17e).

V nových člancích 17b, 17c, 17d a 17e v kapitole III nazvané „Vypracovávání evropské statistiky“ se navrhuje zavést povinnost soukromých držitelů údajů zpřístupnit na požádání údaje NSÚ nebo Komisi (Eurostatu), a to za určitých podmínek. Navrhovaný mechanismus představuje přiměřený, omezený a předvídatelný rámec na evropské úrovni, který je účinný při zpřístupňování uvedených údajů pro vypracovávání evropské statistiky a zároveň zajišťuje právní jistotu a minimalizuje zpravodajskou zátěž podniků. Tímto mechanismem však nejsou dotčeny oznamovací povinnosti statistických respondentů stanovené v odvětvových právních předpisech ani povinnost držitelů údajů zpřístupňovat údaje na základě výjimečných potřeb v souladu s aktem o datech⁸.

⁷ Podle článku 4 nařízení (ES) č. 223/2009 partnerství ESS tvoří jiné vnitrostátní orgány, NSÚ a Eurostat.

⁸ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o harmonizovaných pravidlech pro spravedlivý přístup k datům a jejich využívání (akt o datech), COM(2022) 68 final.

Návrh předpokládá dvoufázový postup odůvodnění, podle něhož musí být potřeba přístupu k novému zdroji údajů nejprve stanovena na úrovni ročního pracovního programu evropské statistiky. Odůvodnění v ročním pracovním programu je předpokladem pro druhou fázi, kdy NSÚ nebo Komise (Eurostat) budou fakticky předkládat soukromým držitelům údajů individuální žádosti o zpřístupnění některých údajů pro sestavení určitých statistik (v rozsahu daném odůvodněním z první fáze). Tyto žádosti budou muset být úměrné statistickým potřebám, jasně uvádět účel žádosti a respektovat zájmy soukromého držitele údajů, který byl požádán o zpřístupnění dat.

Zatímco NSÚ budou primárními místy přístupu k údajům, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů, pro sestavování evropské statistiky, v některých případech může být vhodnějším místem přístupu k údajům podniků Komise (Eurostat). To platí zejména pro oblasti, kde by přístup ESS ke sběru údajů mohl být účinnější, například pokud jsou údaje v držení společností působících v celé Unii. Cílem návrhu je dále stanovit pro jednotlivé NSÚ povinnost spolupracovat a vzájemně si pomáhat, aby se zabránilo nadměrnému podávání žádostí soukromým držitelům údajů a byl zajištěn přístup minimalizující údaje.

Komisi by měla být svěřena pravomoc stanovit prostřednictvím prováděcích aktů podmínky pro zpřístupňování údajů, jako je datový formát, požadavky na metadata, společná šablona, která má být použita při podávání žádosti, faktický způsob přístupu k údajům a povinnosti zpřístupnit údaje jasně zahrnující různé možnosti, včetně předávání údajů, používání zabezpečeného počítačového rámce třetí strany nebo zasílání algoritmu soukromému držiteli údajů.

Ustanovení upřesňují povinnosti NSÚ a Komise (Eurostatu) při opětovném použití údajů zpřístupněných pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky. NSÚ a Komise (Eurostat) by zejména měly tyto údaje používat výhradně pro statistické účely v souladu se zásadami statistické důvěrnosti a nákladové efektivnosti a nesdílet je se třetími stranami, pokud s tím držitel údajů nesouhlasil. Kromě toho NSÚ a Komise (Eurostat) přijmou vhodná opatření k ochraně statistické důvěrnosti a obchodního tajemství, jakož i k zohlednění dalších oprávněných obav soukromých držitelů údajů, včetně nákladů a úsilí potřebných ke zpřístupnění údajů. Komise (Eurostat) zveřejní popis hlavních kategorií nákladů souvisejících se zpracováním údajů, za něž může být držiteli údajů poskytnuta náhrada, a rovněž metodiku výpočtu těchto nákladů.

Podpora sdílení údajů v rámci ESS (návrh nového článku 17f)

Navrhuje se začlenit do stávající kapitoly III nazvané „Vypracovávání evropské statistiky“ nová ustanovení o sdílení údajů mezi jednotlivými NSÚ a mezi NSÚ a Komisí (Eurostatem), a to výhradně pro účely vývoje a vypracovávání evropské statistiky a rovněž za účelem zlepšení její kvality, pokud to je relevantní a potřebné. Jde například o případy, jako je sledování přeshraničních jevů, které nelze měřit jako součet vnitrostátních odhadů.

Sdílení údajů je považováno za způsob, jak zlepšit přístup ke zdrojům údajů v rámci ESS, a to jak pro účely vývoje a vypracovávání statistik, tak za účelem podpory analýzy údajů. NSÚ a Komise (Eurostat), které se podílejí na sdílení údajů v rámci ESS, poskytnou veškeré nezbytné záruky týkající se fyzické i logické ochrany důvěrnosti údajů. Sdílení údajů by mělo být usnadněno využíváním zabezpečené infrastruktury, která zajistí technickou integritu a důvěrnost zpracování údajů.

Pokud se jedná o důvěrné údaje ve smyslu článku 3 tohoto nařízení nebo osobní údaje podle nařízení (EU) 2016/679 a (EU) 2018/1725, sdílení těchto údajů se povoluje a může probíhat na dobrovolném základě, je-li založeno na technologiích zvyšujících ochranu soukromí.

Vývoj evropské statistiky (návrh nové kapitoly IIIa „Vývoj evropské statistiky“ s novým článkem 17g)

Návrh zavádí novou kapitolu IIIa nazvanou „Vývoj evropské statistiky“, která se zabývá otázkou statistiky, která je nadále vyvíjena, někdy označované jako „experimentální statistika“. Cílem je vytvořit rámec pro vývoj evropské statistiky v konkrétních oblastech v rámci společného úsilí ESS, a tím postupně integrovat nové technologie a nové poznatky. Komise (Eurostat) může v úzké spolupráci s výborem pro ESS iniciovat koordinovaný vývoj nových statistických výstupů a poznatků napříč ESS.

Šíření evropské statistiky (návrh nového odstavce 4 v článku 18)

Navrhuje se využít skutečnosti, že členské státy někdy zveřejňují evropskou statistiku na vnitrostátní úrovni před uplynutím lhůt pro předávání stanovených v příslušných odvětvových právních předpisech. Jakmile jsou tyto údaje zveřejněny, měla by mít Komise (Eurostat) možnost je ihned šířit, pokud jsou v nich dodrženy příslušné definice a klasifikace, a přispět tak ke zvýšení včasnosti na evropské úrovni.

Opětovné použití veřejně dostupných údajů (návrh změny článku 25)

Aby se zajistilo účinnější využívání veřejně dostupných údajů, navrhuje se změnit znění článku 25.

Nové funkce NSÚ ve vnitrostátních rámcích pro správu údajů (návrh nového článku 26a)

Rovněž se navrhuje, aby v souladu se zásadou subsidiarity mohly NSÚ na vnitrostátní úrovni převzít funkce ve vnitrostátních rámcích pro správu údajů, včetně těch, které jsou stanoveny v aktu o správě dat, a to s cílem podpořit integraci a interoperabilitu údajů, popis metadat, zajištění kvality a stanovování norem a určit nové zdroje údajů, které mají být použity pro statistiku, která je nadále vyvíjena. Tyto funkce musí být prováděny v souladu se statistickými zásadami stanovenými v tomto nařízení.

Ustanovení o hodnocení a přezkumu (návrh nového článku 27a)

V souladu s dohodou o zdokonalení tvorby právních předpisů mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí se navrhuje vložit ustanovení o přezkumu.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,**kterým se mění nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 338 odst. 1 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,

po předložení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009⁹ stanoví na úrovni Unie právní rámec pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky.
- (2) Nařízení (ES) č. 223/2009 bylo v roce 2015 změněno s cílem dále posílit správu Evropského statistického systému (ESS), a to zejména jeho profesionální nezávislost, a od té doby se posílení správy osvědčilo jako účinné.
- (3) Digitální transformace přinesla radikálně odlišné podmínky a vytvořila nové prostředí s novými potřebami v oblasti evropské statistiky. Nedávná krize způsobená onemocněním COVID-19 a energetická krize vyvolaná ruskou vojenskou agresí vůči Ukrajině navíc zesílily požadavky a očekávání týkající se včasější, častější a podrobnější evropské statistiky, které je zapotřebí k tomu, aby se EU mohla informovaně rozhodovat a co nejlépe reagovat na krize.
- (4) Aby bylo možné uspokojit rostoucí očekávání včasější, častější a podrobnější evropské statistiky a rychlejší a koordinovanější reakce ESS na naléhavé statistické požadavky v době krize, je nezbytné změnit nařízení (ES) č. 223/2009. Účelem tohoto nařízení je zajistit, aby evropská statistika byla i nadále relevantní, a to zohledněním měnících se a náročnějších potřeb uživatelů, zejména využitím plného potenciálu digitálních zdrojů údajů a technologií, umožněním jejich opětovného použití pro evropskou statistiku, zvýšením pružnosti ESS a jeho schopnosti účinně a rychle reagovat na krize a podporou sdílení údajů a posilování koordinace mezi partnery ESS.
- (5) Aby nařízení (ES) č. 223/2009 odráželo současnou realitu a digitální věk, v němž ESS funguje, měly by do něj být zavedeny nové nebo aktualizované definice s cílem vyjasnit pojmy „údaje“, „metadata“, „držitelé údajů“, „opětovné použití údajů“,

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice a zrušení nařízení (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 164).

„sdílení údajů“, „zdroj údajů“, „statistika s více zdroji“, „použití pro statistické účely“ a „krize“.

- (6) Nedávná pandemie COVID-19 ukázala, že včasné, spolehlivé a srovnatelné evropské statistiky mají zásadní význam pro účinnost reakce veřejných orgánů na mimořádné situace. ESS by proto měl mít možnost rychle zahájit koordinované akce, pokud vyvstanou naléhavé potřeby v oblasti údajů a statistiky nad rámec pravidelného plánování, a to zejména v dobách krize. V takové situaci by měl držitel údajů na požádání zpřístupnit národnímu statistickému úřadu (NSÚ) nebo Komisi (Eurostatu) údaje, které prokáží, že je mimořádně potřebné použít požadované údaje v souladu s pravidly stanovenými v aktu o datech¹⁰.
- (7) Přístup k novým zdrojům údajů, které vznikají jako vedlejší produkty digitálních služeb a internetu věcí, a jejich opětovné využívání se stává nezbytným předpokladem pro účinnější a méně nákladné vypracovávání včasné, adekvátně časté a dostatečně podrobné evropské statistiky. Proto by měl být zajištěn přístup k novým zdrojům údajů obecně a zejména k údajům, které jsou v soukromém vlastnictví, pro účely vývoje a vypracovávání evropských oficiálních statistik udržitelným způsobem a v souladu se spravedlivými, jasnými a předvídatelnými pravidly.
- (8) Přístup k novým zdrojům údajů, zejména k údajům soukromých subjektů, je dlouhodobým požadavkem ESS, jak dokládá stanovisko ESS k přístupu k údajům veřejného zájmu, které jsou ve vlastnictví soukromých subjektů, z listopadu 2017, a stanovisko ESS k budoucímu návrhu aktu o datech z června 2021.
- (9) Opětovné použití údajů soukromých subjektů a jiných nových zdrojů údajů by mělo podléhat přísným právním, technickým a procesním pojištěním a zárukám, včetně uplatňování vysoké úrovně zabezpečení, důvěrnosti a respektování soukromí, jak je již zakotveno v nařízení (ES) č. 223/2009. Možnost požádat o přístup k údajům soukromých subjektů by měla být omezena pouze na národní statistické úřady (NSÚ), které jednají samostatně nebo jménem jiného vnitrostátního orgánu ESS, a na Komisi (Eurostat) a podmínkou by mělo být její stanovení v ročním pracovním programu a měla by být omezena na případy, kdy jsou požadované údaje na jedné straně nezbytné pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky a na straně druhé nelze údaje snadno získat jinak nebo pokud by opětovné použití údajů vedlo ke značnému snížení zpravodajské zátěže držitelů údajů a jiných podniků.
- (10) Žádosti o údaje, které podává NSÚ nebo Komise (Eurostat), by měly být transparentní a přiměřené, pokud jde o jejich rozsah a míru podrobnosti. V této souvislosti je třeba upřesnit a vysvětlit účel žádosti, zamýšlené použití požadovaných údajů, četnost a lhůty, v nichž mají být údaje zpřístupněny, jakož i provozní podmínky pro jejich zpřístupnění.
- (11) Po podání žádosti o údaje by NSÚ nebo Komise (Eurostat) měly vyzvat držitele údajů k dialogu s cílem upřesnit konkrétní parametry žádostí o údaje, mechanismy, opatření pro kompenzaci případných nákladů na zpřístupnění údajů a opatření a veškerá organizační a technická opatření na ochranu důvěrnosti údajů a obchodního tajemství s cílem uzavřít dohodu o těchto aspektech. Nebude-li dohoda uzavřena do tří měsíců, NSÚ nebo Komise by měly mít možnost přijmout rozhodnutí vyžadující, aby soukromý držitel údaje zpřístupnil. Pokud držitel údajů úmyslně nebo z nedbalosti nepředloží požadované údaje ve stanovené lhůtě nebo předá nesprávné, neúplné nebo

¹⁰ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o harmonizovaných pravidlech pro spravedlivý přístup k datům a jejich využívání (akt o datech), COM(2022) 68 final.

zavádějící údaje, měl by NSÚ nebo Komise mít možnost přijmout sankce, které by měly být účinné, přiměřené a odrazující, přičemž se zohlední povaha, závažnost, opakování a doba trvání porušení povinnosti, a to s ohledem na sledovaný veřejný zájem. Sankce přijaté NSÚ by měly být rovnocenné sankcím za porušení podobných vnitrostátních pravidel. Všechna rozhodnutí přijatá Komisí podle tohoto nařízení podléhají přezkumu Soudního dvora Evropské unie v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie. Pokud jde o pokuty udělené Komisí, měl by mít Soudní dvůr Evropské unie v souladu s článkem 261 Smlouvy o fungování Evropské unie pravomoc k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci.

- (12) Měla by být rovněž podporována další integrace statistik a geoprostorových informací s cílem umožnit účinnější využívání zdrojů a lepší integraci údajů různými veřejnými organizacemi a vytvářet nové statistické výstupy, jako je prostorová analýza či vizualizace a šíření údajů. Ty podpoří rozhodování a sledování politických cílů jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni.
- (13) Je nezbytné zajistit, aby vnitrostátní veřejné subjekty odpovědné za administrativní zdroje údajů, které jsou důležité pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky, umožnily národním statistickým orgánům přístup k takovým údajům a jejich opětovné použití a integraci bezplatně, včas a s dostatečnou četností pro účely vypracovávání a předávání statistik Komisi (Eurostatu) ve lhůtách a v souladu s požadavky na kvalitu, které jsou stanoveny v právních předpisech Unie v oblasti statistiky.
- (14) Pokud činnosti, které mají být prováděny podle tohoto nařízení, zahrnují zpracování osobních údajů, mělo by být toto zpracování v souladu s příslušnými právními předpisy EU o ochraně osobních údajů, konkrétně s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725¹¹ a s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679¹². V souladu se zásadou minimalizace údajů stanovenou v uvedených nařízeních by údaje poskytnuté podle tohoto nařízení měly být obvykle agregovány do takové míry, aby nebylo možné identifikovat jednotlivce.
- (15) Na zpracování osobních údajů pro účely oficiálních statistik vnitrostátními statistickými orgány, které je považováno za veřejný zájem, by se měly vztahovat výjimky a mělo by podléhat vhodným zárukám v souladu s nařízením (EU) 2016/679. Například další zpracování osobních údajů pro statistické účely by nemělo být považováno za neslučitelné s původními účely, pro které byly shromážděny. Pokud je v této souvislosti při sdílení údajů podle tohoto nařízení vyžadováno zpracování osobních údajů, měly by být uplatněny zvláštní záruky, mezi které patří zásada účelového omezení, minimalizace údajů, omezení uložení a integrity a důvěrnost stanovené v nařízením (EU) 2016/679. V tomto ohledu by údaje měly být sdíleny s využitím technologií zvyšujících ochranu soukromí, které jsou speciálně navrženy k provádění uvedených zásad.
- (16) Ve snaze stát v čele postupné integrace nových technologií a nových poznatků, a zajistit tak, aby evropská statistika byla i nadále relevantní, by měla být stanovena pravidla, podle nichž lze v rámci kolektivního úsilí ESS vytvářet statistiky v konkrétních oblastech s cílem začlenit je do pravidelného vypracovávání evropské

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

statistiky. Ačkoli takové statistiky nemusí nutně splňovat všechna kritéria kvality stanovená v čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 223/2009, mělo by na ně být nahlíženo jako na evropskou statistiku.

- (17) Ve snaze neustále inovovat a vyvíjet nové statistické výstupy by vnitrostátní statistické orgány měly v nejvyšší možné míře zohledňovat potřeby uživatelů vyjádřené zejména národními radami uživatelů statistik. Na úrovni Unie by Komise měla informovat Evropský statistický poradní výbor, zřízený rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 234/2008/ES¹³ jako hlavní subjekt Unie zastupující uživatele, respondenty a tvůrce evropské statistiky, o tom, jak zohlednila jeho stanoviska, zejména pokud jde o vývoj nových evropských statistik.
- (18) Statistické orgány by rovněž měly na vnitrostátní i evropské úrovni podporovat silnou, strukturovanou a trvalou mezioborovou spolupráci s akademickými a výzkumnými institucemi, zejména při vypracovávání nových statistik, testování nových metod a technologií a podpoře inovací a experimentálního vývoje.
- (19) Vzhledem k důvěře v NSÚ a jejich vysoce odborné znalosti v oblasti správy, kvality a ochrany údajů by členské státy měly být v souladu se zásadou subsidiarity vybízeny k tomu, aby NSÚ svěřily určité funkce ve vnitrostátních rámcích pro správu údajů, včetně funkcí stanovených v aktu o správě dat, a to s cílem podpořit integraci a interoperabilitu údajů, popis metadat, zajištění kvality a stanovení norem. V tomto ohledu by mělo být připomenuto a případně posíleno zapojení NSÚ do počátečního návrhu, následného vývoje a ukončení administrativních záznamů s cílem zajistit mimo jiné konzistentnost a kvalitu údajů a minimalizovat zátěž spojenou s podáváním zpráv.
- (20) Údaje, které jsou v souladu s právními předpisy veřejně dostupné, by neměly být považovány za důvěrné, jsou-li použity pro statistické účely.
- (21) V zájmu zlepšení včasnosti na úrovni Unie by Komise (Eurostat) měla mít možnost šířit evropské statistiky členských států, jakmile jsou zveřejněny na vnitrostátní úrovni, a to i v případě, že byly zveřejněny před uplynutím lhůt pro poskytování statistik, které jsou stanoveny v příslušných odvětvových právních předpisech Unie.
- (22) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž změny právního rámce pro účely vývoje, vypracovávání a šíření evropské statistiky, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu soudržnosti a srovnatelnosti, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření k dosažení tohoto cíle v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (23) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o přechodné statistické akce, které mají být provedeny, včetně určení příslušných lhůt, četnosti a požadavků na kvalitu, obecných technických podmínek pro zpřístupňování údajů, které jsou v soukromém vlastnictví, NSÚ a Komisi (Eurostatu) a technických aspektů sdílení údajů mezi

¹³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 234/2008/ES ze dne 11. března 2008, kterým se zřizuje Evropský statistický poradní výbor a zrušuje rozhodnutí Rady 91/116/EHS (Úř. věst. L 73, 15.3.2008, s. 13).

statistickými orgány. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹⁴.

(24) V souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725¹⁵ byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který vydal stanovisko dne [xxx].

(25) Byl konzultován Výbor pro Evropský statistický systém,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (ES) č. 223/2009

Nařízení (ES) č. 223/2009 se mění takto:

1) Článek 3 se mění takto:

a) vkládají se nové body 4a), 4b), 4c), 4d) a 4e), které znějí:

„4a) „údaji“ veškeré digitální nebo nedigitální záznamy jednání, skutečností a informací;

4b) „metadaty“ veškeré údaje, které definují a popisují jiné údaje a procesy nebo jsou tímto způsobem používány;

4c) „držitelem údajů“ právnická nebo fyzická osoba, která má v souladu s platnými právními předpisy Unie nebo vnitrostátními právními předpisy provádějícími právo Unie právo nebo schopnost určité údaje zpřístupnit;

4d) „opětovným použitím údajů“ použití údajů, které uchovávají a zpřístupňují držitelé údajů, vnitrostátními statistickými orgány a Komisí (Eurostatem) pro účely vývoje, vypracovávání a šíření evropské statistiky;

4e) „sdílením údajů“ poskytování údajů nebo povolení k opětovnému použití údajů udělené statistickým orgánem jinému statistickému orgánu za účelem společného nebo individuálního použití uvedených údajů pro statistické účely;“

b) vkládají se nové body 5a), 5b) a 5c), které znějí:

„5a) „zdrojem údajů“ zdroj poskytující údaje, které jsou samy o sobě nebo v kombinaci s údaji z jiných zdrojů relevantní pro vývoj a vypracovávání statistik, včetně statistických zjišťování, sčítání lidu, administrativních záznamů nebo údajů zpřístupněných držiteli údajů na požádání;

5b) „přístupem k údajům“ zpracování údajů, které poskytl soukromý držitel údajů, národním statistickým úřadem nebo Komisí (Eurostatem) v souladu se zvláštními technickými, právními nebo organizačními požadavky, aniž je nutně vyžadováno předání nebo stažení uvedených údajů;

5c) „statistikou s více zdroji“ statistika vyvinutá nebo vypracovaná na základě různých zdrojů údajů, mimo jiné prostřednictvím technik modelování;“

c) bod 8 se nahrazuje tímto:

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

„8. „použitím pro statistické účely“ výlučné použití pro vývoj a vypracování statistických výsledků a analýz, včetně souvisejícího výzkumu a vědecké činnosti nebo stanovení opory výběru;“

d) vkládá se nový bod 8a), který zní:

„8a) „krizí“ situace s rozsáhlým dopadem nebo politickým významem, která vytváří okamžité a nepředvídatelné požadavky na evropskou statistiku;“.

2) Vkládá se nový článek 16a, který zní:

*„Článek 16a
Reakce statistiky na krizi*

1. Komise (Eurostat) přezkoumá přechodné statistické akce a případně je provede v souladu s postupy stanovenými v tomto článku, pokud jsou splněny obě tyto podmínky:

a) je nezbytné reagovat na naléhavé informační potřeby vyplývající z krize a navazující na stávající nebo budoucí nouzové mechanismy aktivované v souladu s právními akty Unie, jako jsou:

i) dočasná ochrana podle směrnice Rady 2001/55/ES¹⁶;

ii) mechanismus civilní ochrany Unie podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 1313/2013/EU¹⁷;

iii) mimořádná podpora podle nařízení Rady (EU) 2016/369¹⁸;

iv) rámec pro mimořádné situace podle nařízení Rady (EU) 2022/2372¹⁹;

v) mechanismus korekce trhu podle nařízení Rady (EU) 2022/2578²⁰;

vi) režim mimořádné situace podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) xx/xx (*bude přijato*²¹);

b) tyto naléhavé informační potřeby nelze uspokojit v rámci evropského statistického programu.

2. Přechodné statistické akce uvedené v odstavci 1, které provádí Komise (Eurostat) na úrovni Unie, mohou zahrnovat:

a) vypracovávání evropské statistiky vycházející z nových sběrů údajů;

¹⁶ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

¹⁷ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

¹⁸ Nařízení Rady (EU) 2016/369 ze dne 15. března 2016 o poskytování mimořádné podpory v rámci Unie (Úř. věst. L 70, 16.3.2016, s. 1).

¹⁹ Nařízení Rady (EU) 2022/2372 ze dne 24. října 2022 o rámci pro zajištění dodávek lékařských protipatření pro krizové situace v případě stavu ohrožení veřejného zdraví na úrovni Unie (Úř. věst. L 314, 6.12.2022, s. 64).

²⁰ Nařízení Rady (EU) 2022/2578 ze dne 22. prosince 2022, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů Unie a hospodářství před nadměrně vysokými cenami (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 45).

²¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 2679/98 (COM(2022) 459 final).

- b) poskytování nových statistických ukazatelů a poznatků vycházejících ze stávajících údajů;
- c) vývoj harmonizovaných statistických metodik a souvisejících metodických pokynů s cílem zajistit, aby statistiky ve všech členských státech byly srovnatelné a konzistentní;
- d) další koordinovaná opatření na úrovni Unie, jejichž cílem je zajistit včasnou a relevantní reakci statistiky na konkrétní situaci.
3. Při posuzování potřeby přechodných statistických akcí Komise (Eurostat) neprodleně informuje a konzultuje výbor pro ESS a zohlední jeho odborné poradenství.
4. NSÚ se mohou samostatně a dobrovolně rozhodnout, zda se těchto přechodných statistických akcí zúčastní, ale společně s Komisí (Eurostatem) zajistí jejich relevanci a dostatečné pokrytí na úrovni Unie. Při účasti na přechodných statistických akcích dodržují NSÚ u vnitrostátních údajů, které mají být poskytnuty Komisi (Eurostatu), společné lhůty, četnost a požadavky na kvalitu.
5. Komise může prostřednictvím prováděcích aktů vymezit přechodné statistické akce a stanovit postup pro jejich provádění, včetně příslušných lhůt, četnosti a požadavků na kvalitu, které mají uplatňovat NSÚ účastníci se přechodné statistické akce. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 27 odst. 2.
6. Opatření přijatá podle odstavce 5 zůstávají v platnosti po dobu nepřesahující 24 měsíců.“
- 3) V článku 17a se nadpis nahrazuje tímto:
- „Přístup k administrativním záznamům, jejich opětovné využívání a integrace pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky“.
- 4) V článku 17a se odstavec 1 nahrazuje tímto:
- „1. Vnitrostátní veřejné subjekty odpovědné za administrativní zdroje údajů, které jsou důležité pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky, umožní NSÚ a jiným vnitrostátním orgánům uvedeným v článku 4 přístup k uvedeným údajům a příslušným metadatům, jejich opětovné použití a bezplatnou integraci, a to včas a s dostatečnou četností pro účely vypracovávání a předávání statistik Komisi (Eurostatu) ve lhůtách a v souladu s požadavky na kvalitu stanovenými v právních předpisech Unie v oblasti statistiky.“
- 5) V článku 17a se vkládá nový odstavec 2a:
- „2a. Pro účely tohoto nařízení se Komisi (Eurostatu) na požádání umožní přístup k příslušným údajům a metadatům z databází a systémů interoperability spravovaných institucemi a jinými subjekty Unie, jejich opětovné použití a včasná integrace, aniž jsou dotčeny akty Unie, kterými se tyto databáze a systémy interoperability zřizují. Za tímto účelem Komise (Eurostat) spolupracuje s příslušnými institucemi a jinými subjekty Unie na upřesnění, jaké individuálně přizpůsobené údaje a metadata jsou požadovány, a jaké jsou provozní postupy pro opětovné použití údajů a nezbytné fyzické a logické záruky.“
- 6) V článku 17a se odstavec 5 nahrazuje tímto:

„5. NSÚ a vlastníci administrativních záznamů zavedou potřebné mechanismy spolupráce. Tyto mechanismy rovněž umožní NSÚ provádět kontroly kvality údajů a vytvářet statistické rámce na základě příslušných správních záznamů.“

7) Vkládají se nové články 17b, 17c, 17d, 17e a 17f, které znějí:

„Článek 17b

Povinnost soukromých držitelů údajů zpřístupnit údaje pro vývoj a vypracování evropské statistiky

1. Aniž jsou dotčeny oznamovací povinnosti stanovené v odvětvových právních předpisech Unie v oblasti statistiky nebo povinnost držitelů údajů zpřístupnit údaje na základě výjimečné potřeby v souladu s aktem o datech, může NSÚ nebo Komise (Eurostat) požádat soukromého držitele údajů, aby zpřístupnil údaje a příslušná metadata pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky, pokud roční pracovní program určí tyto podmínky:
 - a) požadované údaje jsou nezbytné pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky a
 - b) údaje nelze snadno získat jinými prostředky, jako jsou statistická zjišťování nebo opětovné použití administrativních záznamů, nebo jejich opětovné použití povede ke značnému snížení zpravodajské zátěže držitelů údajů a dalších podniků.
2. Jako koordinátor národního statistického systému může NSÚ požádat soukromého držitele o údaje jménem jiného vnitrostátního orgánu, pokud jsou požadované údaje nezbytné pro evropskou statistiku vyvíjenou a vypracovávanou uvedeným orgánem.
3. NSÚ a Komise (Eurostat) spolupracují a vzájemně si pomáhají, aby zabránily nadměrnému podávání žádostí soukromým držitelům údajů a určily, kdo má o údaje žádat. Žádost o údaje předkládá Komise (Eurostat) soukromému držiteli údajů po dohodě s NSÚ, pokud je takový přístup účinnější, například v případě držitelů údajů působících v celé Unii.
4. Komise (Eurostat) může po dohodě s NSÚ zřídit zabezpečenou infrastrukturu, aby s NSÚ dále snadněji sdílela údaje, k nimž byl umožněn přístup v souladu s odstavcem 2.
5. Tento článek se nevztahuje na malé podniky a mikropodniky ve smyslu článku 2 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES²².

Článek 17c

Žádosti o údaje a podmínky pro zpřístupňování údajů pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky

1. Při žádosti o údaje v souladu s článkem 17b NSÚ nebo Komise (Eurostat):
 - a) upřesní, jaké údaje se požadují;
 - b) prokáží statistickou potřebu, pro kterou jsou údaje požadovány v souladu s čl. 17b odst. 1;
 - c) určí četnost, s níž mají být údaje zpřístupněny, a lhůty, v nichž mají být zpřístupněny;
 - d) určí provozní podmínky pro zpřístupňování údajů;

²² Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

- e) přizvou držitele údajů k dialogu podle odstavce 3.
2. Žádosti o údaje uvedené v odstavci 1:
 - a) jsou v souladu se zásadou minimalizace údajů a jsou úměrné statistické potřebě, pokud jde o míru podrobnosti, objem a četnost údajů;
 - b) se týkají pokud možno jiných než osobních údajů.
 3. V návaznosti na žádost o údaje uvedenou v odstavci 1 se uskuteční dialog mezi NSÚ nebo Komisí (Eurostatem) a dotčeným držitelem údajů s cílem projednat aspekty, jako je úroveň agregace údajů, lhůta a podmínky pro poskytování údajů, opatření na ochranu bezpečnosti a důvěrnosti a rovněž aspekty kompenzace případných nákladů, a to za účelem uzavření dohody o těchto aspektech.
 4. Není-li do tří měsíců od oznámení žádosti o údaje uvedené v odstavci 1 uzavřena dohoda, může NSÚ nebo Komise rozhodnutím vyžadovat, aby soukromý držitel údajů údaje zpřístupnil. Rozhodnutí musí být konkrétní, jak vyžaduje odst. 1 písm. a) až d), a musí zohledňovat témata, u kterých při dialogu s držitelem údajů případně došlo k přiblížení názorů. Rozhodnutí může rovněž stanovit náhradu pro soukromého držitele údajů, která nesmí přesáhnout mezní náklady spojené s přípravou potřebnou pro zpřístupnění dat. Lhůta pro zpřístupnění údajů nesmí být kratší než 15 dnů. Před přijetím rozhodnutí poskytne NSÚ nebo Komise držiteli údajů příležitost vyjádřit se k opatřením, která NSÚ nebo Komise hodlají přijmout. V rozhodnutí se uvedou pokuty stanovené v odstavci 6 a opravné prostředky proti němu.
 5. Aniž jsou dotčeny oznamovací povinnosti stanovené v odvětvových právních předpisech Unie v oblasti statistiky, zpřístupní držitel údajů příslušné údaje NSÚ nebo Komisi (Eurostatu) ve lhůtě stanovené v rozhodnutí podle odstavce 4 tohoto článku.
 6. Členské státy a Komise přijmou vhodná opatření k zajištění účinného výkonu rozhodnutí přijatých v souladu s odstavcem 4. Tato opatření mohou zahrnovat uložení pokut, pokud soukromý držitel údajů úmyslně nebo z nedbalosti neposkytne údaje požadované rozhodnutím ve stanovené lhůtě nebo poskytne nesprávné, neúplné nebo zavádějící údaje. Při stanovování výše pokut zohlední členský stát a Komise povahu, závažnost, dobu trvání a opakování nesplnění povinnosti.
 7. Za účelem dosažení souladu s odstavcem 6 může Komise přijmout rozhodnutí o uložení pokuty v maximální výši 25 000 EUR. V případě opakovaného nesplnění povinnosti během tří let může pokuta dosáhnout výše 50 000 EUR. Komise může vydat pokyny pro výpočet výše pokuty.
 8. Komise může přijmout rozhodnutí o uložení pokuty do jednoho roku od uplynutí lhůty pro předložení údajů stanovené v jejím rozhodnutí podle odstavce 4, pokud držitel údajů nepředloží žádné údaje, nebo do jednoho roku od předložení nesprávných, neúplných nebo zavádějících údajů.

Pravomoc Komise vykonat rozhodnutí o uložení pokuty podléhá promlčecí lhůtě pěti let. Tato lhůta začíná běžet dnem, kdy dané rozhodnutí nabude právní moci.
 9. Před přijetím rozhodnutí podle odstavce 6 tohoto článku poskytnou členské státy a Komise držiteli údajů příležitost vyjádřit se k předběžným zjištěním a opatřením, která členský stát nebo Komise případně zamýšlejí přijmout s ohledem na předběžná zjištění.
 10. Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví obecné technické podmínky o zpřístupňování údajů podle tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 27 odst. 2.

Článek 17d

Přezkum rozhodnutí, kterými se ukládají pokuty, Soudním dvorem Evropské unie

V souladu s článkem 261 SFEU má Soudní dvůr Evropské unie pravomoc k přezkumu v plné jurisdikci týkající se rozhodnutí, kterými Komise uložila pokuty. Uloženou pokutu může zrušit, snížit nebo zvýšit.

Článek 17e

Povinnosti NSÚ a Komise (Eurostatu) při opětovném použití údajů zpřístupněných pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky

1. NSÚ a Komise (Eurostat) použijí údaje zpřístupněné v souladu s článkem 17b pro vývoj a vypracovávání evropské statistiky:
 - a) výhradně pro statistické účely;
 - b) v souladu se zásadami statistické důvěrnosti a nákladové efektivnosti a
 - c) s povinností nesdílet je se třetími stranami, pokud s tím držitel údajů nevyjádřil souhlas.
2. NSÚ a Komise (Eurostat):
 - a) přijmou vhodná opatření na ochranu statistické důvěrnosti a obchodního tajemství a na ochranu dalších oprávněných zájmů soukromých držitelů údajů, mimo jiné v souvislosti s náklady a úsilím potřebnými ke zpřístupnění údajů;
 - b) je-li nezbytné zpracování osobních údajů, přijmou technická a organizační opatření, která chrání práva a svobody subjektů údajů.
3. Odstavce 1 a 2 tohoto článku se použijí na jiný vnitrostátní orgán, který obdržel údaje na základě žádosti, již podal jeho jménem NSÚ v souladu s čl. 17b odst. 2.
4. Komise (Eurostat) zveřejní popis hlavních kategorií nákladů souvisejících se zpracováním údajů, za něž může být držiteli údajů poskytnuta náhrada, a metodiku výpočtu těchto nákladů.

Článek 17f

Sdílení údajů v ESS

1. Údaje jsou sdíleny mezi jednotlivými NSÚ a mezi nimi a Komisí (Eurostatem) výhradně pro statistické účely a ke zlepšení kvality evropské statistiky.
2. Údaje jsou sdíleny na žádost NSÚ nebo Komise (Eurostatu), je-li to relevantní a nezbytné. Údaje jsou sdíleny rovněž tehdy, když žádost předkládá NSÚ jménem jiného vnitrostátního orgánu a údaje se používají výhradně pro statistické účely a ke zlepšení kvality evropské statistiky vyvíjené a vypracovávané uvedeným orgánem.
3. NSÚ a případně jiné vnitrostátní orgány účastníci se sdílení údajů v rámci ESS poskytnou veškeré nezbytné záruky, pokud jde o fyzickou a logickou ochranu důvěrnosti údajů. Komise (Eurostat) zřídí zabezpečenou infrastrukturu pro usnadnění sdílení údajů. NSÚ a případně jiné vnitrostátní orgány mohou tuto zabezpečenou infrastrukturu pro sdílení údajů použít pro účely uvedené v odstavci 1.
4. Pokud se jedná o důvěrné údaje ve smyslu článku 3 tohoto nařízení nebo osobní údaje ve smyslu nařízení (EU) 2016/679 a (EU) 2018/1725, sdílení těchto údajů se povoluje

a může probíhat na dobrovolném základě za předpokladu, že splňuje všechny tyto podmínky:

- a) je založeno na žádosti odůvodňující nutnost sdílet údaje v každém jednotlivém případě, zejména s ohledem na otázky kvality, které je třeba konkrétně řešit;
 - b) je založeno na technologiích zvyšujících ochranu soukromí, které jsou speciálně navrženy tak, aby byly v souladu s nařízeními (EU) 2016/679 a (EU) 2018/1725, zejména s ohledem na účelové omezení, minimalizaci údajů, omezení uložení, integritu a důvěrnost;
 - c) není jím dotčena kapitola V tohoto nařízení.
5. Údaje požadované podle tohoto článku nezahrnují otázky národní bezpečnosti a vojenské záležitosti.
 6. Komise prováděcími akty stanoví technické aspekty sdílení údajů mezi statistickými orgány uvedenými v tomto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 27 odst. 2.
 7. Tímto článkem není dotčen článek 21 tohoto nařízení.“
 - 8) Vkládá se nová kapitola IIIa, která zní:

„KAPITOLA IIIa VÝVOJ EVROPSKÉ STATISTIKY

Článek 17g

Nadále vyvíjená statistika

1. NSÚ, jiné vnitrostátní orgány a Komise (Eurostat) se snaží neustále inovovat a vyvíjet nové statistické výstupy a poznatky založené na všech dostupných zdrojích údajů a využívat nejmodernější technologie s cílem začlenit je do pravidelného vypracovávání evropské statistiky.
2. Evropská statistika je vyvíjena v plném souladu se statistickými zásadami stanovenými v čl. 2 odst. 1. Statistika, která je nadále vyvíjena, nemusí nutně splňovat všechna kritéria kvality stanovená v čl. 12 odst. 1.
3. Komise (Eurostat) se souhlasem NSÚ šíří evropskou statistiku, která je nadále vyvíjena, a výslovně uvádí, že dané statistiky jsou nadále vyvíjeny.
4. Komise (Eurostat) může v úzké spolupráci s výborem pro ESS iniciovat koordinovaný vývoj nových statistických výstupů a poznatků napříč ESS. Tyto statistické výstupy a poznatky jsou zahrnovány do ročního pracovního programu a prováděny prostřednictvím jednotlivých statistických akcí uvedených v čl. 14 odst. 1.“;
- 9) V článku 18 se doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„4. Komise (Eurostat) může používat evropské statistiky zveřejněné členskými státy na vnitrostátní úrovni před uplynutím lhůt stanovených v příslušných odvětvových právních předpisech a šířit tyto statistiky před uplynutím doby stanovené v uvedených odvětvových právních předpisech za předpokladu, že jsou splněny definice a klasifikace.“
- 10) Článek 25 se nahrazuje tímto:

„Článek 25
Veřejně dostupné údaje

Údaje, které jsou podle právních předpisů dostupné veřejnosti, se nepovažují za důvěrné, jsou-li použity pro statistické účely.“

- 11) Vkládá se nový článek 26a, který zní:

„Článek 26a
Příspěvek k novým vnitrostátním rámcům pro správu údajů

1. V souladu se zásadou subsidiarity mohou NSÚ na vnitrostátní úrovni převzít funkce stanovené ve vnitrostátních rámcích pro správu údajů s cílem podporovat integraci a interoperabilitu údajů, popis metadat, zajištění kvality a stanovování norem, jakož i další úkoly a funkce stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/868²³ a určit nové zdroje údajů, které mají být použity pro vývoj a vypracovávání statistik.
2. Vykonávání těchto funkcí NSÚ musí být slučitelné se statistickými zásadami stanovenými v čl. 2 odst. 1.“

- 12) Vkládá se nový článek 27a, který zní:

„Článek 27a
Hodnocení a přezkum

Do [pěti let od vstupu tohoto pozměňujícího nařízení v platnost] provede Komise hodnocení tohoto nařízení a předloží zprávu o hlavních zjištěních Evropskému parlamentu a Radě. Hodnocení posoudí zejména:

- a) reakci statistiky na krizi podle článku 16a;
- b) povinnost držitelů údajů umožnit opětovné použití jejich údajů pro evropskou statistiku v souladu s články 17b, 17c, 17d a 17e;
- c) sdílení údajů v ESS podle článku 17f;
- d) vývoj evropské statistiky podle kapitoly IIIa.“

Článek 2
Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/868 ze dne 30. května 2022 o evropské správě dat a o změně nařízení (EU) 2018/1724 (akt o správě dat) (Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 1).

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament

Za Radu

předseda/předsedkyně

předseda/předsedkyně